

NORSK
REFERANSE-
GRAMMATIKK

NORSK REFERANSE- GRAMMATIKK

*Jan Terje Faarlund
Svein Lie
Kjell Ivar Vannebo*

UNIVERSITETSFORLAGET
OSLO

© Universitetsforlaget AS 1997

ISBN 82-00-22569-0

4. opplag 2006

Det må ikke kopieres fra denne boka i strid med åndsverkloven
eller i strid med avtaler om kopiering inngått med Kopinor,
interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk.

Utgitt med støtte fra Norges forskningsråd.

Henvendelser om utgivelsen kan rettes til:

Universitetsforlaget AS

Postboks 508 Sentrum

0105 Oslo

Omslag: Anneli Skaar

Skrift: 10/13 Times Roman

Papir: 70 g Modø Silveroffset, Bulk 1,3

Sats: AIT Trondheim AS

Trykk: NorBook AS

Innbinding: NorBook AS

Forord

Boka *Norsk referansegrammatikk* er resultat av et forskningsprosjekt som startet opp 1. juli 1992 og ble avsluttet ved utgangen av året 1995. Prosjektet har først og fremst vært drevet med støtte av Norges forskningsråd, som har bidratt med hovedparten av finansieringa. Men det har også vært stilt midler til disposisjon av Det historisk-filosofiske fakultet og Institutt for nordistikk og litteraturvitenskap ved Universitetet i Oslo. Faglig sett har det vært et samarbeidsprosjekt mellom Universitetet i Oslo og Universitetet i Trondheim ved at to av forfatterne (Lie og Vannebo) er ansatt i Oslo, mens den tredje (Faarlund) er ansatt i Trondheim. I tillegg til de tre forfatterne har prosjektgruppa også bestått av en vitenskapelig assistent, som i den første delen av prosjektperioden var cand.philol. Viggo Kristensen og i den siste delen cand.philol. Helge Gundersen.

Norges forskningsråd har oppnevnt en egen styringsgruppe for prosjektet. Denne gruppa har bestått av følgende medlemmer: professor Tove Bull (Universitetet i Tromsø), professor Jan Ragnar Hagland (Universitetet i Trondheim), professor Frøydis Hertzberg (Universitetet i Oslo), professor Gjert Kristoffersen (leder) (Universitetet i Bergen) og professor Ulf Teleman (Lunds universitet). Styringsgruppa har først og fremst hatt et ansvar overfor forskningsrådet for framdriften av prosjektet.

Det konkrete arbeidet med utarbeidelsen av grammatikken har vært prosjektgruppas ansvar. Dette har i store trekk foregått slik at de tre forfatterne først har skrevet utkast til hver sine kapitler. Deretter har utkastene vært drøftet i møter i prosjektgruppa og blitt revidert på grunnlag av drøftingene. Den nye, reviderte versjonen ble i neste omgang sendt ut til konsulenter (se nedenfor), som kom med kritiske merknader. Etter at vi hadde mottatt merknadene fra konsulentene, ble så den endelige, trykkeklare versjonen av grammatikken utarbeidd. Som forfattere har vi altså mottatt kommentarer og gode råd fra mange hold, men ansvaret for den endelige utforminga av grammatikken hviler til sjuende og sist på oss. I denne sammenhengen bør det understrekes at selv om hver enkelt av oss i startfasen skrev førsteutkastene til enkeltkapitler i grammatikken, så har drøftingene og omarbeidingene underveis likevel gjort at grammatikken slik den foreligger i dag, må ses på som resultat av et utstrakt samarbeid.

I dette samarbeidet har også de vitenskapelige assistentene spilt en viktig rolle. Ved

siden av at de har deltatt i diskusjonene i prosjektgruppa, har Viggo Kristensen bl.a. skrevet førsteutkastet til kapittel 6, mens Helge Gundersen har arbeidet med registret og bibliografien bak i grammatikken. Dette arbeidet ble fullført av cand.mag. Liv Stenersen, som kom inn som vikar da Gundersen ble sykepermittert i avslutningsfasen av prosjektet. I tillegg til disse har vi også hatt nytte av timebetalte medarbeidere som har utført delundersøkelser for prosjektet. Det gjelder lic.philos. Jan Engh, Oslo og cand.philol. Norun Holten, Trondheim. I tilknytning til prosjektet har det også vært skrevet flere hovedoppgaver som har vært til nytte for utforminga av enkeltkapitler i grammatikken. I løpet av prosjektperioden har det vært arrangert ett grammatikk-symposium i Trondheim og ett i Oslo – det siste også med deltakere fra tilsvarende grammatikkprosjekter i Danmark og Sverige. I Oslo har det dessuten gjennom hele perioden vært arrangert et seminar i tilknytning til prosjektet, *Grammaforum*, der det har vært anledning til å legge fram og drøfte grammatiske problemer.

Ved utarbeidelsen av grammatikken har vi videre hatt stor nytte av Lisa Holm og Helena Westroth: *Svensk grammatisk bibliografi* (1987), som er utarbeidd i sammenheng med *Svenska Akademiens grammatik*. Bibliografien er mest dekkende når det gjelder svenske grammatiske arbeider, men den omfatter også grammatiske arbeider om de øvrige nordiske språkene. Vi har også hatt tilgang til en utvidet dataversjon av denne bibliografien, som er blitt komplettert og utvidet gjennom arbeidet med *Norsk referansegrammatikk*.

Følgende personer har vært konsulenter og skrevet kommentarer til enkeltkapitler i grammatikken: professor John Ole Askedal, Universitetet i Oslo, professor Kirsti Koch Christensen, Universitetet i Bergen, professor Niels Davidsen-Nielsen, Handelshøjskolen i København, professor Dag Gundersen, Universitetet i Oslo, professor Cathrine Fabricius-Hansen, Universitetet i Oslo, professor Thorstein Fretheim, Universitetet i Trondheim, dr.philos. Janne Bondi Johannessen, Universitetet i Oslo, professor Helge Lødrup, Universitetet i Oslo, docent Sven-Göran Malmgren, Göteborgs universitet, førsteamanuensis Eric Papazian, Universitetet i Oslo, professor Christer Platzack, Lunds universitet, førsteamanuensis Else Ryen, Universitetet i Oslo, førsteamanuensis Arne Torp, Universitetet i Oslo, professor Kjell Venås, Universitetet i Oslo, professor Lars S. Vikør, Universitetet i Oslo, og førsteamanuensis Tor A. Åfarli, Universitetet i Trondheim. I tillegg har vi også fått nyttige kommentarer fra dr.art. Arnfinn Vonen, Universitetet i Oslo.

Oslo, Trondheim, desember 1995

Jan Terje Faarlund   Svein Lie   Kjell Ivar Vannebo

Innhold

0	Innledning	1
1	Grammatiske grunnbegreper	11
2	Orddanning	53
3	Substantivfraser	137
4	Pronomen	315
5	Adjektivfraser	345
6	Preposisjonsfraser	411
7	Verbfraser	465
8	Setningsledd og setningsstruktur	673
9	Leddstilling	855
10	Hovudsetningar og andre ytringar	923
11	Leddsetningar	973
12	Koordinering	1107
13	Binding	1152
	Bibliografi	1187
	Register	1210